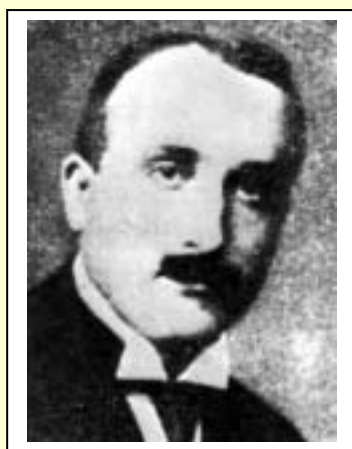

Kamienica Królewska (gmina Sierakowice; powiat kartuski)

- W lipcu 1943 r., a być może wcześniej, bo już wiosną, miało tu miejsce spotkanie przedstawicieli TOW „Gryf Pomorski”, w której uczestniczyli (Józef Dambek, Augustyn Westphal, Rudolf Bigus i Brunon Bigus) oraz z ramienia Zjednoczonych Organizacji Ruchu „Miecz i Pług” (Augustyn Träger ps. „Sęk”, Jan Czarnecki ps. „Brodacz” i Irena Sztark ps. „Irena”. Podpisano wówczas umowę scaleniową pomiędzy TOW „Gryf Pomorski”, a „Mieczem i Pługiem”, w której „Gryf” zachowuje pełną autonomię.

Fot 1. Por. Józef Dambek

Fot 2. Por. Augustyn Westphal

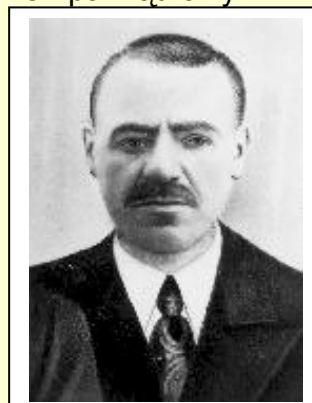

Fot 3. Plut. pchor. Rudolf Bigus

- 10 stycznia 1944 r. silny oddział policji kierowany przez funkcjonariuszy gestapo z Gdańska otoczył znajdujący się w zabudowaniach gospodarczych Jana Kwidzińskiego schron „Gryfa Pomorskiego” nazywany „Gniazdo Gryfitów”. Podczas walki zginęli: Bernard Michałko ps. „Batory” i Jan Kwidziński. Na miejscu bunkra znajduje się kamień pamiątkowy.

Fot 4. Bernard Michałko ps. „Batory” – zastępca komendanta TOW „Gryf Pomorski” na powiat Wejherowski.

Fot 5. Jan Kwidziński (ps. „Wilk”) właściciel gospodarstwa, na terenie którego znajdował się bunkier „Gniazdo Gryfitów”.

W miejscowości tej znajduje się pomnik upamiętniający bohaterską obronę bunkra dowództwa „Gryfa Pomorskiego” (270 Niemców nacierało na 3 obrońców bunkra). Bunkier „Gniazdo Gryfitów” upamiętniony tablicą informacyjną. Do tej pory stoi historyczna stodoła i elementy zakonspirowanego wyjścia z pomocniczego bunkra.

Fot. 6 Na drugim planie widoczna historyczna stodoła, w której mieścił się pomocniczy bunkier bunkra „Gniazdo Gryfitów”.

Fot. 7 Wnętrze stodoły, w której mieścił się pomocniczy bunkier bunkra „Gniazdo Gryfitów”.

Fot. 8 Wnętrze stodoły, widoczne elementy zakonspirowanego wyjścia z bunkra.

Wydarzenia z tamtych lat bardzo dobrze pamięta Brunon Kwidzyński syn Jana Kwidzyńskiego, jednego z obrońców bunkra.

„Mój ojciec Jan Kwidzyński w czasie okupacji hitlerowskiej w 1943 roku wybudował wraz z rodziną w obrębie naszego gospodarstwa w Kamienicy Królewskiej w Powiecie Kartuskim bunkier ziemny, w którym była przechowywana broń, drukarka ręczna oraz symbole naszego państwa. Bunkier ten zwany był „Gniazdem Gryfitów” lub „Orlim Gniazdem”. Był to bardzo ważny bunkier, w którym wielokrotnie przebywał dowódca „Gryfa” por. Józef Dambek. W nocy z 9 na 10 stycznia 1944 r. bunkier został okrążony podwójnym kordonem gestapowców i żołnierzy wermachtu pod dowództwem gestapowca Jana Kaszubowskiego. Po wielogodzinnej walce i bohaterskiej obronie zginął dowódca bunkra por. Bernard Michałko ps. „Batory” oraz mój ojciec Jan Kwidzyński ps. „Wilk”. Po zakończonej akcji Niemcy wysadzili bunkier wraz z ciałami obrońców grzebiąc ich ciała w ziemi.

Po zakończeniu wojny nastąpiły dla nas „gryfowców” bardzo ciężkie czasy. Ówczesne władze lokalne – założyciele milicji i administracji państwowej w Kartuzach poczynając od marca 1945 roku nie zezwalały na ekshumację i pochówek na miejscowych cmentarzach pomordowanych żołnierzy „Gryfa”. Rodziny pomordowanych gryfowców nie mogły przenieść zwłok na te miejscowe cmentarze z miejsc, gdzie ginęli w czasie walki. Ówczesne władze w Kartuzach nazywały nas „zdrajcami narodu polskiego”.

Również tak samo było w przypadku mego ojca Jana Kwidzyńskiego. Wielokrotnie ówczesna milicja obywatelska i administracja państwowa w Kartuzach odmawiała nam przeniesienia zwłok na cmentarz. Dopiero po dwóch latach, kiedy zmieniły się pierwsze władze i M.O. mogliśmy pochować ojca na cmentarzu. [...]”.

*Brunon Kwidzyński
Lębork, dn. 03.07.1999 r.*

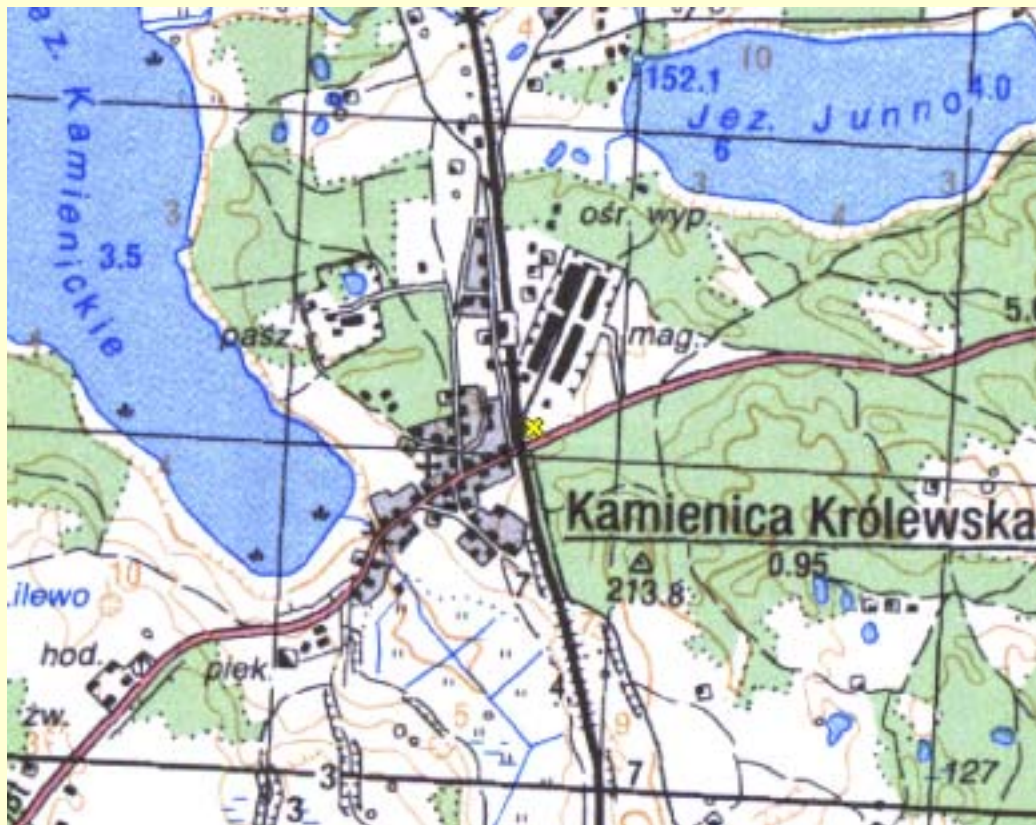
Fot. 9 Zdjęcie wykonane 01.01.1944 w bunkrze „Gniazdo Gryfitów”. Od lewej Aleksander Gierszewski, Gertruda Puzdrowska, Bernard Michałko.

Fot. 10 Pomnik upamiętniający obrońców bunkra „Gniazdo Gryfitów”. Pomnik ten znajduje się na terenie gospodarstwa rodziny Kwidzyńskich.

Fot. 11 Pomnik upamiętniający obrońców bunkra „Gniazdo Gryfitów”. Pomnik ten znajduje się w centrum Kamienicy Królewskiej.

Mapa 1 Lokalizacja pomnika upamiętniającego bohaterską obronę bunkra dowództwa „Gryfa Pomorskiego”.